

Nytt från
VÄRMLANDS
SLÄKTFORSKARFÖRENING
 1989:3

MEDLEMSBLAD FÖR VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING, ARGANG 6

--OM FORSKARFÖRTECKNINGAR--

Slaktforskarförbundets styrelse har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till en medlemsmatrikel och en slaktforskarförteckning. Det är ett bra steg i rätt riktning.

Arbetsgruppen har nu sant ut förslag till medlemsföreningarna för yttrande. Vad är det då för förslag? Ja, man hade väl förväntat sig ett förslag på hur den kommande förteckningen är tänkt att se ut. Men ack, i stallet får man i sin hand förslag på blanketter som ska ligga till underlag för förteckningen. Det är väl ändå att börja i galen ande? Till förslaget är fogat några luddiga tankar om att man tankar sig ett dateriserat register. Eftersom undertecknad har en del praktiska erfarenheter av ADB-projekt, så blir han en smula betänksam inför arbetsgruppens sätt att gripa sig an sin uppgift.

Styrelsen för vår förening har nu yttrat sig i ärendet och därvid föreslagit att man utvecklar förteckningen i ett antal projektsteg.

Många slaktforskarföreningar har i dag givit ut forskarförteckningar. De flesta av dessa synes bygga på GF:s modell. Exempel på nytänkande finns dock. GF har helt klart gjort ett förnämligt pionjärbete på detta område. Man började långt innan datorernas intåg och någon informatonsteknisk analys av innehållet har val heller aldrig gjorts. GF:s modell bygger alltså på begränsade tekniska möjligheter och man kanske nu även vågar påstå ett visst matt av slentriantänkande.

Risken föreligger nu att arbetsgruppen tar GF:s modell för given.
 (forts sid. 5)

Förhandsbeställ
 före ~~31/8~~

I detta utskick finns en folder om boken Hembygdsforska! Steg för steg. Efter kontakt med förbundet, har vi givits löfte att det går att beställa boken till det lägre priset trots att tiden löpt ut. Vänta dock inte för länge, utan beställ inom den närmaste veckan.

HÖSTENS PROGRAM

I detta utskick hittar Du ett lösblad med höstens program. Observera att Du måste förhandsanmäla Dig till träffen i Kristinehamn.

I N N E H A L L

Om Forskarförteckningar.....	1
Från medlemsträff i Säffle.....	2
Vigselregistret.....	2
Information från förbundet....	2,3
Besvärsskrivelse från Värmland	3,4
Värmlandsfinska släkttavlor.....	5
Motioner till förbundsstämma	6-12

Värmlandsfinska släkttavlor

Varför i all världen sysslar en del människor med släktforskning?

Varför har Jag själv gjort del endel?

Svaren är förstås olika. Några vill se om del finns nån kändis bland förfäderna, nån som de kan skylla med.

Andra vill kanske ha förklaring till sitt utseende: kan del ha funnits valloner i slakten? Och var kommer min envishet ifrån? Aha, finnar!

En fråga till: varför sluter sig folk samman i släktföreningar? Träffar man inte på samma brokiga skara där som i telefonkatalogen? Vad har man egentligen gemensamt?

Jo, ursprunget. Och intresset för delta ursprung. Röttema, som man säger nu för liden. Visst är en släktförening en alldeles legitim företeelse!

Anledningen till dessa funderingar är ett pryddigt häfte med titeln Suhoinen. De äldsta grenarna av en värmlandsfinska släkt med stamtavlor fram till våra dagar. Författare är läraren och forskaren

ren Arne Linnarud.

Slakten Suholnen finns såväl i Finland som Sverige. Utgångspunkten för Linnaruds genealogi är Povel Olofsson Suhoinen (född ca 1594) och hans hustru Elin Olofsdotter. De bodde i Lövasen, beläget i nordöstra delen av Sunne kommun. Deras barn gav upphov till tre släktgrenar: en blev kvar i Lövasen, en hamnade i Arnsörp, en kom till Tväråna i Östmark.

I sin undersökning har Linnarud (som givetvis själv tillhör slakten) ställt på en del problem, vilka han redovisar. Han ger därigenom konkreta och bra exempel på hur släktforskning kan gå till och vilka svårigheter forskaren kan möta. Kan han verkligen vara säker på att en person med visst namn är den han söker? Eller är det en helt annan med samma namn?

De flesta släktmedlemmarna var till en början naturligt nog bönder. Någon blev dock köpman, och i Lövasen

tillkom 1680 en gästgivargård, som märkligt nog drevs av samma släkt ända till nedläggningen 1925. I samband med den notisen återges en prislista från 1781, förmodligen Värmlands äldsta gästgivarlista:

- 1 Bättre måltid mal: 6 skilling.
- 1 Sämre, husmanskost: 4 skilling.
- 1 Kanna Öhl (= 26 liter): 3 skilling
- 1 Brasa Ved: 4 runstycken.
- Och så vidare.

Vid sidan av kulturhistoriska notiser av del slaget fylls Linnaruds häfte av släkttavlor, som måste ha krävt massor av tid och arbete. Han har skapat inte bara de vanliga stamträden utan också en del av speciellt innehåll. En upptar, kanske lite överraskande, "kända Suhoinen-ättlingar bland präster och diakonissor, bördiga från eller verksamma i Fryksdalen". En annan koncentrerar sig på politiker, och där hittar man minsann både Erlander (som också fick ett TV-program om sina finska anor), Olof Palme, Örebro-landshövdingen K. J. Olsson ("Fjäll-Kalle") och Kerstin Anér.

Nils Lofgren

Suhoinen-ättlingar som blivit "kändisar" är kanske den intressantaste släktavlan. Där hittar man fotbollstränaren Sven-Göran Eriksson, hypnosdoktorn Ture Arvidsson från

Östmark, författarinnan Gunvor Anér (mor till Kerstin) och rockmusikern Nils Lofgren.

Suhoinen - del hörs att del är fråga om värmlandsfinnar. I deras savolaksfinska namn ingår nämligen diftonger, som försvinner i de riksfinska namnen. Jfr Olnoinen och Oinonen!

En del gamla dokument är också avfotografade i häftet, och de ger ännu ett exempel på släktforskarens arbetsupp-

gifter. De är nämligen inte till lättoljade. (Förresten, Jag undrar om inte del "aif" mm Linnarud läser på en del ställen. bör läsas "aif". Visserligen är Ilgalurennr knepiga, men jag kan svärigen få fram e ur den sista slängan).

Släkthemöte

Den 19 juli samlas en drös suholnare till släkthemöte i

Lövasen. DA ordnar man bl a en "Internationell löplövning" efter en 13,8 km lång bana runt sjön Jangen - måhända ett inte alldeles vanligt inslag i släkthemöten.

Den som inte kommer till Lövasen i juli kan köpa Arne Linnaruds häfte i Hermans Anderssons bokhandel i Karlstad. Del kostar 39 kronor.

Knut Wärmla

Ur Nya Wermlandstidningen, 11/6 1987. Publicerat med tidningens tillstånd.

Du som vill köpa ett ex av häftet kan sätta in 30:- på postgiro 52 41 22-9. Vill Du ha 4, kostar det 100:-.

(forts från sid. 1, "Om forskarförteckningar")

Eller hur skall man eljest tolka dess förslag? Frågan är dock om denna modell är särskilt bra?

Som första projektsteg har vi därför föreslagit en förutsättningslös analys av hur den enskilde släktforskaren vill/bör använda förteckningen.

Om jag för min egen del får en forskarförteckning i min hand, så går jag omedelbart till slaktnamnsregistret eller sockenregistret och ser efter om det är någon som forskar i samma saker som jag själv. Att t ex herr X forskar i 16 slakter och 25 socknar tycker jag är ganska så ointressant. Det räcker

med hans adress och telefonnummer. Vad jag vill ha sagt med detta är att våra släktforskarförteckningar i dag innehåller en förfarande massa överflödigt och dyrbar information! Men det är min syn på saken. Säkert är det många som har synpunkter på det här. Hör av Dig till redaktören!

Lars-Gunnar Sandén

-♦Korsordsvinnare♦-

Birger Åkerlind i Söderhamn, lämnade in ett rätt löst korsord från nr 4:88.

Behandling av motioner

Punkt 13 på dagordningen

Registrering av mikroporten hos SVAR

.....

Motion 1/89

Omvandlingen av mikrofilm till fiche genom SVARs försorg har fortgått i rask takt över hela landet. Tyvärr har det visat sig att registreringen ej håller samma takt, varför fichen ej blir tillgängliga för forskarna i rimlig tid.

Vi föreslår

att förbundet gör behövliga undersökningar och påtryckningar för att påskynda registreringen.

Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att stämman uppdrar ht förbundsstyrelsen att göra undersökningar och där efter om sh befinns motiverat göra påtryckningar för att söka påskynda registreringen.

.....

Tillsättandet av arbetsgrupp för arkivfrågor

Motion 2/89

Förbundet har, följt arkivsituationen i landet med stort intresse, bl a beträffande tillgängligheten för släktforskare. En viktig fråga är även spridningen av arkiven på flera orter, vil-

ket skulle minska avståndet till arkiven för släktforskarna.

Vi föreslår

att förbundet tillsätter en arbetsgrupp, som fortlöpande följer arkivfrågorna i landet och

att förbundet ständigt söker påverka statsmakterna för att förbättra arkivsituationen.

Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att stämman uppdrar At förbundsstyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att följa arkivfrågorna i landet och rapportera till förbundsstyrelsen,

att förbundsstyrelsen vid behov vidtar åtgärder för att söka förbättra arkivsituationen.

.....

Bättre tillgång till billiga läsapparater

.....

Motion 3/89

Medlemmar i Södra Västerbottens Genealogiska Förening har uttryckt förvåning över att det ej finns billiga läsapparater på marknaden. Läsapparaten verkar i sin konstruktion vara tämligen enkel och man hade kunnat vänta sig att den stigande försäljningen skulle medfört ett lägre pris. Ett sådant skulle säkerligen locka många släkt-

forskare att skaffa egen läs-
apparat.

Vår förening föreslår
förbundet

att med någon tillverkare
överenskomma om ett lägre
pris för förbundets
medlemmar eller

att undersöka möjligheterna
att saluföra en egen
apparat.

Södra Västerbottens
Genealogiska Förening

- - - - -

Förbundsstyrelsen har under
Året startat ett arbete med
att kartlägga marknaden av
'mikrokortläsare. Avsikten är
dels att försöka ge någon
form av konsumentinformation
och dels att försöka åstad-
komma rabatter med någon
Återförsäljare.

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles.

Framställning av mikrokort av
finska kyrkoarkivalier

Motion 4/89

Den finska inflyttningen till
Sverige har pågått i flera
hundra år och pågår fort-
farande. Många svenska fa-
miljer har därför sina rötter
i Finland. Nu sedan släkt-
forskningen blivit en stor
folkrörelse i Sverige, så har
många som har sina anfäder
från Finland börjat söka sitt
ursprung. Men deras forskning
hämmas på grund av många
olika svårigheter som uppstår
på vägen. Kostsamt blir det
också.

Med stöd av ovanstående före-
slår därför Adalens släkt-
forskarförening

att Sveriges Släktforskar-
förbund tar upp för-
handlingar med riks-
arkivet att de lånar in
eller köper finska
kyrkoarkivalier för
framställning av micro-
kort för släktforskning.

Adalens släktforskarförening

- - - - -

Mikrokort har redan tagits
fram för tornedalsförsam-
lingarna på finska sidan av
Torne älv. Konverteringen har
varit på tal även för Åland
och Svenska Österbotten. För
bearbetning av hela det
finska kyrkoboksmaterialet
torde inte resurser finnas i
Sverige. Hinder möter dock ej
att frågan tas upp med riks-
arkivet. Utvecklingen i Fin-
land kan givetvis inverka.

Förbundsstyrelsen föreslår

att erfarenheter av torne-
dalskortet avvaktas (de
väntas komma ut ganska
snart),

att kontakt tas med Genea-
logiska Samfundet i Fin-
land och det nyetable-
rade finska forskarcent-
ret i Garphyttan och

att förbundsstyrelsen där-
efter hos riksarkivet
efterhör möjligheterna
att fortsätta fram-
ställning av mikrokort av
i första hand de i
Sverige mest efter-
frågade finska kyrko-
arkivalierna.

Prioritering av de juridiska arkiven vid SVARs konvertering till mikrokort
.....

Motion 5/89

DA SVAR snart har alla kyrkoböcker överförda till mikrokort, måste naturligtvis förberedelser vidtagas för nästa steg. För de flesta släktforskare är nog bouppteckningar och s k smhprotokoll mest aktuella, efter kyrkböckerna.

Vi vill därför förorda att SVAR tar konverteringen av domböcker med smhprotokoll och bouppteckningar, som nästa projekt. Och att förse varje volym med ett register på vad korten innehåller, för att underlätta sökandet. Vi vet att detta är ett stort och omfattande arbete, men vi vill prioritera detta.

Vi föreslår därför:

att SVAR som nästa projekt konverterar de s k juridiska arkiven till mikrokort, och

att Sveriges Släktforskarförbund ställer sig bakom förslaget.

Karlskoga-Degerfors
släktforskarclubb

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles

att konvertering sker i den ordning, att de län, som inte har tillgång till län av rullfilm av judiciella handlingar, Stockholms samt Göteborgs och Bohus län, kommer i förtur vid konverteringen,

att även rullfilmerna avseende domböcker i Svea hovrätts, Göta hovrätts och hovrättens Över Skåne och Blekinge inkluderas i konverteringsprojektet, så att även dessa blir tillgängliga för släktforskarna,

att ej tidigare filmade register till bouppteckningar, smhprotokoll och konkursakter blir föremål för filmning i anslutning till konverteringen av de judiciella arkiven,

att dessa önskemål genom SVARs rbdgivande nämnd tillställs riksarkivet och SVARs ledning.

Inventering och insatser rörande församlingar som saknar kyrkoarkivalier

Motion 6/89

Många forskare drabbas av missmod när de finner att kyrkoarkivalier i den församling där de forskar har förstörts genom brand eller förkommit på annat sätt. Härigenom har det mest lättillgängliga och mest detaljerade forskningsunderlaget från hänts forskarna. Det torde dock finnas möjligheter att i viss omfattning mildra verkningarna av sådana incidenter genom några relativt enkla arrangemang.

En del personer som fötts i församling som drabbats på angivet kan t ex ha flyttat till annan församling där alltså vissa uppgifter kan finnas tillgängliga, vidare kan en del uppgifter återfinnas i gårdsarkiv, byarkiv och i hembygdsföreningars och

släktforskarföreningars arkiv. Andra forskare kan också ha funnit uppgifter om personer från sådan församling i familjearkiv eller genom forskning i domböcker, mantals- skatte- m fl längder.

Genom att forskare, som innehar uppgifter rörande personer från sådan församling, sänder in sådana uppgifter till lämplig institution - det kan t ex vara ett kommunarkiv, ett bibliotek, en hembygdsförening eller släktforskarförening, som disponerar forskningsutrymme - skulle det finnas möjlighet för forskare att på sådant ställe ta del av material, som insänts dit. Det kan förutsättas dock att förbundet bekantgör vilka församlingar som saknar arkivalier för längre tid och träffar överenskommelse med lämplig institution eller sammanslutning - helst inom berörd kommun - som kan åta sig att ta emot och försvara materialet på lämpligt sätt och stå till tjänst med forskningsutrymme.

Mot bakgrund av vad ovan anförts föreslås

att förbundet inventerar och bekantgör vilka församlingar som i större omfattning saknar kyrkoarkivalier,

att förbundet träffar avtal med lämplig institution i berörd kommun om att ta emot och förvara data rörande personer med anknytning till i första att-satsen nämnd församling och att ställa forskningsutrymme till förfogande samt

att förbundet på lämpligt sätt anmodar forskare och arkiv, som innehar data

rörande personer från berörd församling att sända in dem till den eller de institutioner som överenskommelse träffats med.

Botvidsbygdens
Släktforskarförening

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

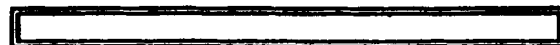
att uppmaning att sända in uppgift om kända rekonstruktionsarbeten avseende saknade kyrkoarkiv m fl eker i Angeläget samt i Släkthistoriskt Forum,

att förbundsstyrelsen utser en ansvarig för uppdraget att sammanställa insända uppgifter,

att kontakt tages med landsarkiv för ett samarbete ifråga om uppspdrandet av pågående eller gjorda rekonstruktionsarbeten,

att det sammanställda resultatet redovisas i någon form,

att lämplig start är i samband med stämman i Sundsvall, en plats vars kyrkoarkiv till stora delar förstördes genom bränder 1721, 1803 och 1888.

Sammanställning av föreningarnas programverksamhet

Motion 7/89

Sveriges Släktforskarförbund skall bistå föreningarna med service och rbdgivning. Det finns redan flera bra exempel på sådan service.

Ett angeläget område är att sprida kunskap om den programverksamhet som äger rum inom föreningarna. Det kan ofta vara svårt att förnya sig och finna program som aktiverar medlemmarna i en förening. Storstockholms Genealogiska Förening - SSGF - är en relativt ung förening. Vi har på olika sätt försökt utveckla vår programverksamhet men skulle vilja veta mera om hur andra medlemsföreningar driver sin programverksamhet.

Vi skulle vilja föreslå

att förbundet utvecklar en årlig service till sina föreningar genom att sammanställa de olika föreningarnas programverksamhet och sända den till alla föreningar. Vi bifogar ett exempel på den programverksamhet som bedrivits inom SSGF under 1988.

Storstockholms Genealogiska Förening
(bilagan finns att tillgå på förbundskansliet i Stockholm)

- - - - -

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles

att uppmaning att sända in föreningarnas programverksamhet sker i Angeläget,

att förbundsstyrelsen utser en ansvarig för uppdraget att sammanställa insända uppgifter,

att det sammanställda resultatet redovisas i lämplig form.

Möjlighet för ombud att poströsta

Motion 8/89

I ett förbund av Sveriges Släktforskarförbunds typ finns det risk att de små föreningarna får svårt att göra sig hörda. Ett exempel är att förbundsstämman dit man kan bara räkna med att de stora föreningarna kommer med fullt antal representanter, men där det kan vara svårt för små föreningar att skicka någon representant. Rent ekonomiskt bör det inte vara något problem, tack vare stämмоavgiften. Men det finns annat som spelar in. I en liten förening kan det vara svårt att hitta någon som ställer upp om det, som ofta, handlar om att skicka en ensam representant, kan det vara besvärligt att organisera en resa långt bort i landet för en enda person. Det brukar gå lättare när det är flera som ska resa, som i stora föreningar.

Ett alternativ vore att införa poströstning. Dh har alla föreningar lika stora möjligheter att säga sitt om motioner etc utan att behöva vara närvarande. Det är sällan förslag förändras eller återtas innan man går till röstning, så det bör inte vara några praktiska problem med att vissa föreningar röstat i förväg. Poströstning förekommer inom andra riksorganisationer och fungerar bra så det finns all anledning att tro att det skulle passa här också.

Det förtjänar också att påpekas att detta förslag underlättar organisationen av förbundsstämmor i en växande or-

ganisation. Tidigare har farhågor uttalats för att man måste inskränka demokratin om förbundet blir för stort genom att tvinga ett antal föreningar att slä sig ihop om en gemensam representant, t ex för ett län. Gå andra vägen istället och fördjupa demokratin i förbundet!

Vi föreslår

att första stycket i förbundets stadgar beträffande omröstning vid förbundsstämman (S 11) får följande lydelse:

"Röstberättigade vid förbundsstämma är ombud för medlemsförening. Ombud äger en röst och kan inte vara representerad genom fullmakt. Där-
'emot kan ombud poströsta, dvs avlämna rösten skriftligen i förväg till förbundsstämman. Ombud kan också välja att först poströsta, men sedan annullera poströstningen genom att infinna sig vid stämman."

att sista stycket i samma paragraf får följande lydelse:

"Förbundsstämman är besluts-
mässig om minst halva antalet i fastställd röstlängd upptagna ombud är närvarande eller har poströstat."

Södertälje Släktforskarförening

- - - - -

Förslaget om poströstning är onekligen intressant och kan ses som en möjlighet speciellt för de små föreningarna att göra sin röst hörd vid förbundsstämmorna. Vilka organisationer som infört poströstning anges inte, men torde inte förekomma i någon stor omfattning. Redan nu är det ju en förening obetaget att via skrivelse till

förbundsstyrelsen ge sina synpunkter tillkänna.

Södertälje Släktforskarförening anser att det, är sällan som förslag förändras eller återtas före omröstning, varför det inte skulle vara något problem med poströstning. Detta är knappast en riktig beskrivning. Debatterna vid stämmor leder ofta till en del förändringar, ändrade formuleringar, tillägg mm, som ofta påverkar ombudens röstande. Det blir ofta inte bara en omröstning mellan motionen förslag och styrelsens yttrande utan även om yrkande från deltagare i stämman, som ombuden måste ta ställning till.

Förbundsstyrelsen föreslår med hänvisning till ovanstående

att motionen avslås.

Relationerna mellan Sveriges Släktforskarförbund och Genealogiska Föreningen
.....
Motion 9/89

Förhållandet mellan Sveriges Släktforskarförbund och Genealogiska Föreningen har ända sedan Sveriges Släktforskarförbund bildades präglats av intressemotsättningar, som inte är naturliga, eftersom båda organisationerna vill arbeta för släktforskningens utveckling. Det har därför varit obehagligt för landets seriösa släktforskare att behöva bevittna den polemik på ldg nivå som förts bl a i organisationernas medlemsblad. Bsta positioner med en fortsatt debatt på detta plan innebär uppenbara risker, att ett löjets skimmer sprids

över all släktforskning och dess utövare. SA får icke skel

östgöta Genealogiska Förening har liksom flertal regionala och lokala släktforskarföreningar valt att ansluta sig till Sveriges Släktforskarförbund och är därmed beredd att stödja dess målsättning och verksamhet.

östgöta Genealogiska Förening väddjar därför att Sveriges Släktforskarförbund tar upp seriösa förhandlingar med Genealogiska Föreningen om samverkan överhuvudtaget och speciellt beträffande tillgången till de omfattande och värdefulla arkiv som Genealogiska Föreningen förvaltar. Medlemmar i Genealogiska Föreningen har medverkat till dessa samlingar. För dem och andra i östgöta Genealogiska Förening och i Sveriges Släktforskarförbund har organisationsförändringens effekt blivit kostnadsökningar vid egen forskning. Det är inte naturligt att endast medlemmar i Genealogiska Föreningen ska ha fri tillgång till dessa unika samlingar från föregångare och samtida släktforskare. Alla Sveriges tiotusentals släktforskare bör ha tillgång till dem på lika villkor utan andra kostnader än medlemskap i en förening för släktforskare och ev resa och uppehälle.

Sveriges Släktforskarförbunds styrelse måste ta sin del av ansvaret och utan dröjsmål arbeta för normalisering av förhållandet till Genealogiska Föreningen.

östgöta Genealogiska Förening hemställer att förbundsstämman 1989 uppdrar till Sveriges Släktforskarförbunds styrelse

att återuppta förhandlingarna med Genealogiska Föreningen.

östgöta Genealogiska Förening

- - - - -

Frågan om tillgång för andra än Genealogiska Föreningens medlemmar till föreningens samlingar har bl a behandlats i GF-Aktuellt nr 84 i januari 1989 som svar på en insändare av Tor Cullberg, Alingsås. Där sägs bl a att 50 000 kr som årlig ersättning för, att förbundets medlemmar skulle få tillgång till samlingarna "inte skulle kompensera GF för troliga medlemsförluster ...".

En tänkbar lösning kan vara, att förbundet åtar sig att betala besöksavgiften på Genealogiska Föreningen, 20 kr, för besök av landsortsmedlemmar från medlemsorganisationer.

Förbundsstyrelsen föreslår

att motionen bifalles,

att förbundsstyrelsen får i uppdrag att inhämta Genealogiska Föreningens synpunkter på motionen och

att förbundsstyrelsen undersöker möjligheterna för förbundet att betala besöksavgiften.

